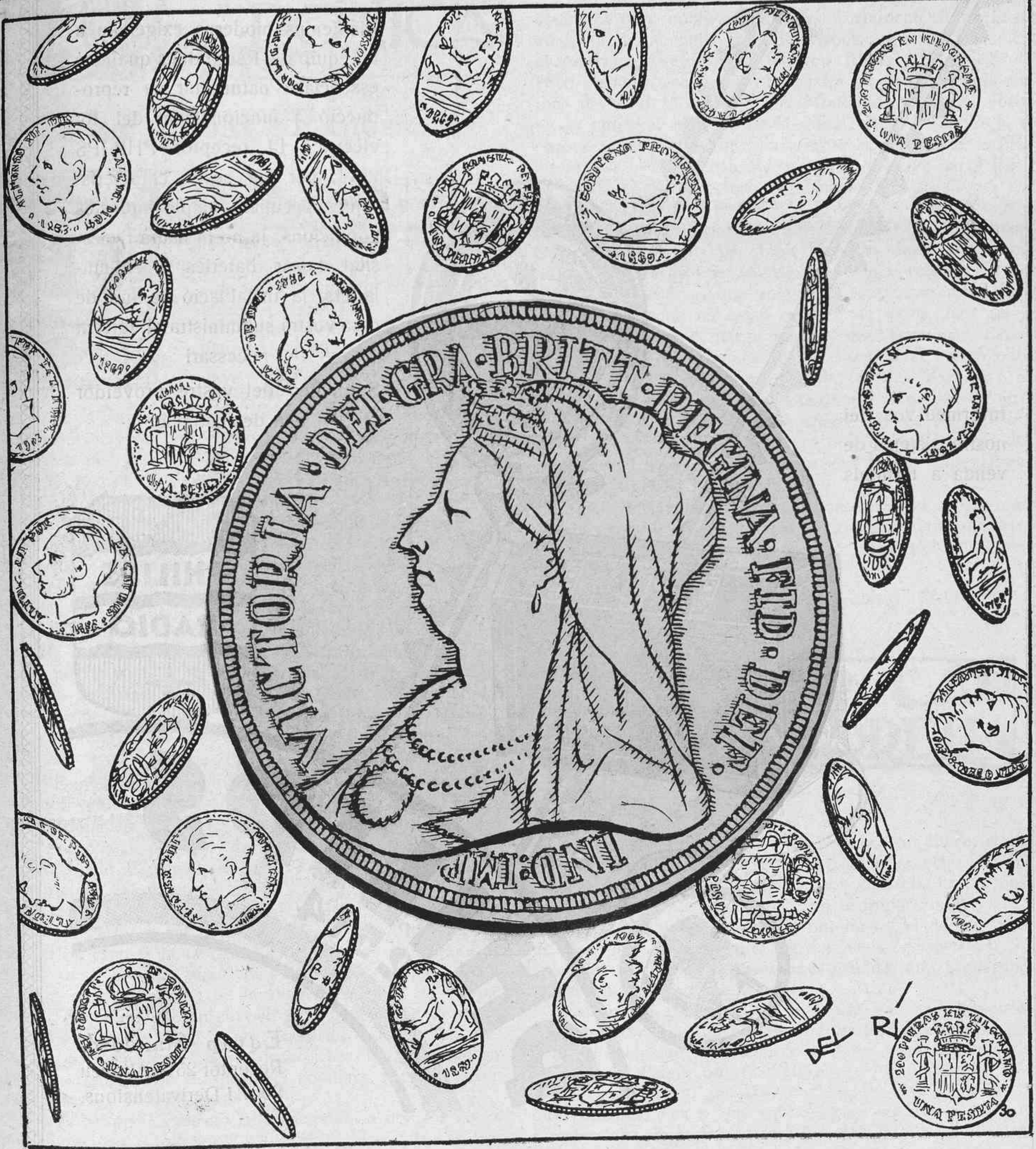

Barcelona, 11 de Juliol de 1930

aquella de Torratxa

ANY LIV - 2663 - 15 cts. - Atrassats, 30

La nostra moneda i la dels altres

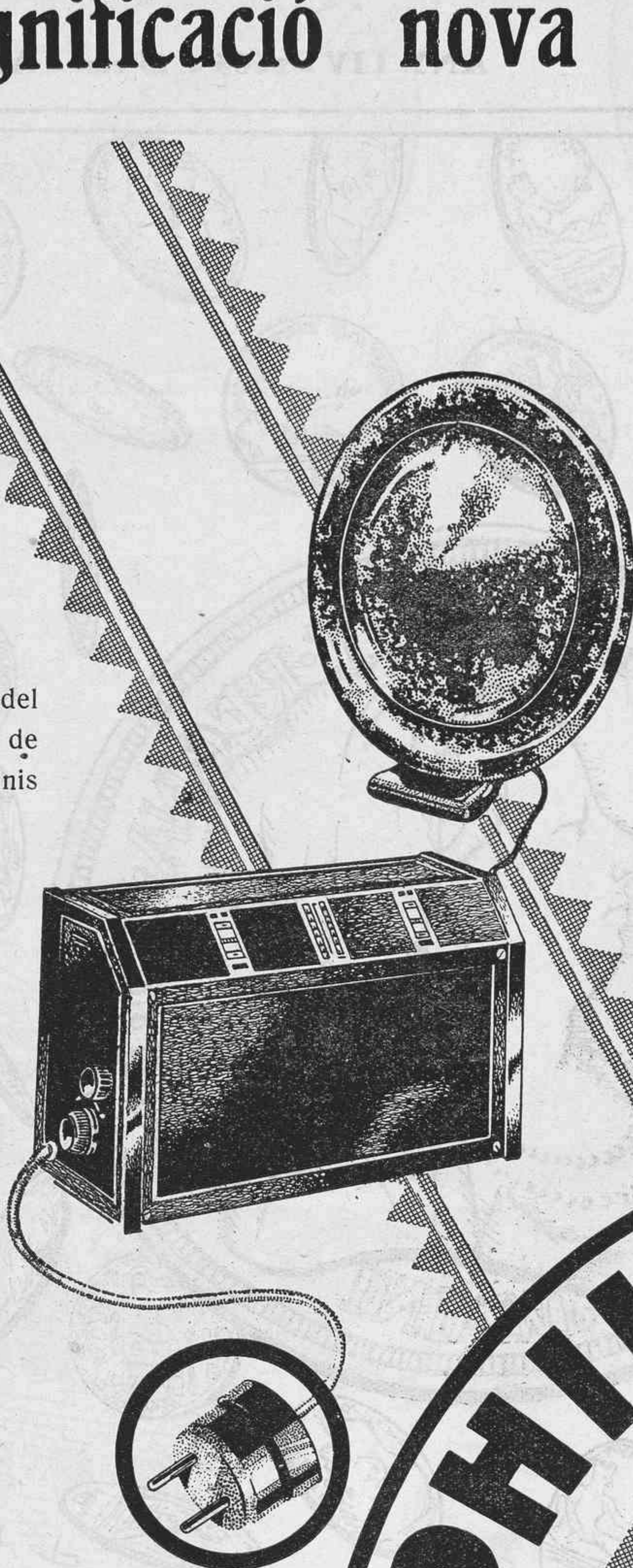
Per tenir una lliura, es necessiten 41 pessetes.

Aquesta creació única dóna una significació nova a la Ràdio

Els temps moderns exigeixen a un equip de Ràdio dues qualitats essencials: naturalitat de reproducció i funcionament del tot elèctric. El receptor PHILIPS 2514, per les seves característiques peculiars, omple aquestes condicions. Ja no hi haurà necessitat d'usar bateries ni acumuladors; la instal·lació de llum de casa vostra subministra el corrent necessari

Sol·liciteu del vostre proveïdor una demostració.

Informe-vos del nostre sistema de venda a terminis

PHILIPS

2514

Equip Standard.
Receptor 2514-Altaveu
2007 i Derivatensions.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

CRÒNICA

S'ha acabat l'Exposició

De fet, l'Exposició quedarà tancada el dia 15 d'aquest mes. En aquest any i mig, Barcelona ha estat oberta de bat a bat i ha vingut gent—poca, però ha vingut—de totes les latituds i de tots els climes a conèixer l'Exposició i Barcelona.

L'organització de la propaganda, del turisme, dels serveis públics, dels de coneixement de la indústria, etcètera, ha estat un desastre. Un desastre que l'Exposició ha salvat amb el seu emmirallament. L'organització de l'Exposició ha estat duta amb els peus, i encara amb peus que no devien saber jugar al futbol, perquè si més no, amb els peus es poden formar teories i figures geomètriques admirables.

Jo no crec que hi hagi responsabilitats, ni que se'n demanin, ni que se'n puguin demanar; però tots aquells dirigents que han mancat al primordial deure d'unir voluntats, ensamblar idearis, per a fer una obra isolada i partidista, han quedat perfectament i admirablement desacreditats davant de la consciència moral de la ciutat.

Els impostos, els recàrrecs, les fiscalitzacions, etc., han estat posats d'una manera contrària al deure democràtic de tota la ciutat. El barceloní s'ha sentit ferit en el més viu, perquè ha trobat que havent-li fet pagar l'Exposició Internacional, tenia dret a ésser-ne una mica amo, i tan sols se'n sentia servidor.

L'Exposició ha estat un èxit en contra de la mateixa voluntat d'una part dels seus dirigents i organitzadors, que s'adonaven que l'èxit de l'Exposició també era l'èxit de Barcelona, i, per tant, de Catalunya.

Al Poble Espanyol, mentre es donava llibertat per a escriure per les parets en "caló", en "gallec", en basc, es privava, al barri català, de posar el nom d'una botiga en català; ha estat negat l'ajut oficial a Carles Boïgues, que de fet ha estat l'"home" de l'Exposició; es va negar l'entrada de l'"Orfeo Català" a l'Exposició, perquè en tres dies es vengueren totes les localitats del Palau de Projeccions i feren dir que un curt-circuit havia privat de donar aquell concert, del qual ja no se'n tornà a parlar mai més, com si el curt-circuit hagués durat fins l'hora en què entraren a l'Exposició els elements populars que ara governen i acaben la tasca actual.

I, amb tot, l'Exposició Internacional ha donat a conèixer Barcelona i Catalunya. No deixà d'haver-hi, en cap congrés internacional, el català que advertia els amics de fora que ací hi havia un plet d'organització dramàtic i truculent i que els sentiments naturals del país no eren

aquells que els volien fer veure amb mirallets i discursos "guacamayos".

Ja s'ha acabat l'Exposició. Ara Montjuïc tornarà a ésser un parc públic, es dirigità fortament el moviment en favor de la ciutat gran, Barcelona prendrà l'increment extraordinari que tingué un cop finida l'Exposició del 1888, i d'ací a poc veurem barriades magnífiques pels cantons del Prat i Badalona; de Montjuïc i d'Horta, obrint noves rutes al progrés de la ciutat. Però tot això ja és obra dels barcelonins mateixos, sense la cooperació de l'Estat ni dels elements oficials; és a la iniciativa particular a qui es deurà; és a l'esforç dels barcelonins.

Ja s'ha acabat l'Exposició. El dia 15 quedarà tancat un període que, iniciat fa molts anys per uns industrials electricistes, dirigits per Joan Pich, ha donat una pauta nova a la generació actual. Els homes que veieren l'Exposició del 1888 i els que volgueren renovar-la amb la de l'any 1917 i que ha estat la de l'any 1929, han fet el que devien: donar marge per tal que Barcelona deixés d'ésser capital de província, per a ésser ciutat cosmopolita. Ara bé; el que cal, el que urgeix, és que Barcelona no s'endarrereixi. No sigui ciutat cosmopolita pel seu progrés real i material, sinó pel seu esperit. No és possible que Barcelona resti com ara, darrera dels esdeveniments, sinó que s'avenci a ells, com quan els seus homes sabien imposar-li un esperit.

Si els dirigents polítics de Barcelona no saben o no poden donar-li aquest esperit, Barcelona serà una gran ciutat, però enç farà l'efecte d'un garatge buit o d'un magatzem d'articles higiènics.

FRANCESC MADRID

HOMILIES

Un autor — un pobre noi — publica un llibre, el que se'n diu una llauna. Ningú no el llegeix, és clar. Els diaris li dediquen uns comentaris grisos, discrets, breus, sense pena ni glòria. La cosa, en fi, no té importància.

Però, de sobte, el senyor Montoliu — el docte senyor de Montoliu — li consagra un dels seus *breviaris* (?) *crítics* més nodrits, més densos, més erudits, més greus, més moralistes, més transcendents...

Estranyesa general. Què hi haurà vist? Un valor en germen? Un filòsof? Un esperit cristià? Potser una esperança del partit, que té necessitat de renovellar-se?

No res d'això, no res d'això.

Es, simplement, que Montoliu mai no llegeix els llibres que comenta. Per a què cal? Llegeix solament, en llatí, uns versicles de la Bíblia, el llibre dels llibres, el llibre de l'eterna sapiència.

I per això els seus *breviaris* són sempre una mena d'homilies, en les quals els noms venerables dels patriar-

ques, de les verges i de les prostitutes bíbliques són substituïts pels dels herois poca-soltes de la comèdia humana.

“VIRUELAS”

Ramon Pérez de Ayala ha estat un dels escriptors castellans més estimats a Catalunya. El seu liberalisme, la seva comprensió enfront dels diversos problemes peninsulars, ens el feien comptar entre els escriptors espanyols de tipus europeu.

Però, a la vejez *viruelas* — que diuen els castellans. — Ara, recentment, en un article aparegut en un diari de Barcelona, Pérez de Ayala se'ns ha declarat apologista de l'obra del Directori. I, sobretot, de l'obra del Directori a Barcelona.

“Així com Napoleó III — escriu — va crear un nou París admirable, Barcelona, sota la Dictadura, s'ha transformat meravellosament.”

Meravellosament... Si el senyor Pérez de Ayala hagués vingut directament de Cuenca, creuríem que l'havien deixat bocabadat la Minerva lluminosa del Passeig de Gràcia o els safareigs i panteons de la Plaça de Catalunya. Però venint de París, com explicar-ho? Amb una simple visita que hagués fet als ravals barcelonins hauria vist que no s'ha transformat res...

Sepulcres blanquejats, senyor de Ayala. Sepulcres blanquejats!

Panorames ciutadans

A desgrat—no crec pas que sigui a causa—del desavantatge considerable que la calor representa, l'estiu és l'època de l'any que col·labora més entusiàsticament amb l'estètica de la ciutat. D'ací i d'allà la vostra retina recull dades per a fer més categòrica aquesta afirmació. Per alguna cosa l'estètica és femení. No té, per tant, res d'innatural que ens adonem del paper principalíssim de les dones en aquest diorama, car l'elegància femenina és a l'estiu—lliure d'e. farfecs, harmoniosa com mai—quan assoleix el punt de dalt, quan satisfà d'una manera completa el nostre subjectiu sentit de contemplació. L'estiu i les dones fan una mena d'“entente”, de la qual la ciutat en treu un prestigi considerable.

El tentaculisme de l'hivern és vers l'interior; el de l'estiu, vers l'exterior. Això fa possible aquesta deliciosa simfonia que entonen en els nostres carrers els vestits de tons delicats—i d'altres que no ho són tant—acolorint les siluetes femenines amb una gama extensa, fixada amb gràcia exquisida.

No, no m'objectin pas que aquesta és la simfonia de tot l'any. Fixeu-vos-hi, i, en tot cas, hauréu de reconèixer que és ara quan els ulls de les dones lluen amb una mirada descaradament satisfeta i triomfant, mentre el ritme de llur cos expressa l'eurítmia de la dona que se sap bella i desitjada fins a l'obsessió.

Si voleu comprovar tot això que us dic, si voleu experimentar aquestes mateixes sensacions, deixeu-vos caure, palsevol capvespre al Passeig de Gràcia, per exemple. (Però no tardeu gaire en fer-ho, car possiblement dintre uns dies l'encís haurà minvat, ja no tindrà aquest “expressionisme” gairebé punyent). Llavors veureu també com les rastelleres d'automòbils posen damunt l'asfalt uns punts suspensius xarolats i movedissos a les concupiscències que han entaforat en més de quatre cervells l'espectacle de l'apoteosi femení.

PERE GUARDIOLA

L'ESPERIT QUE CAL DESTRUIR

A La Publicitat del passat diumenge un bloquista anònim es queixava i s'indignava contra els pobres. Això d'indignar-se contra els pobres, de tenir-los com una raça apart, de declarar-los la guerra, ultra no semblar-nos massa cristià — i són precisament els que es diuen més cristians, els pitjors enemics dels pobres —, ens sembla un xic perillós. Per una raó: els pobres poden cansar-se del menyspreu i l'odi que inspiren.

L'anònim bloquista de La Publicitat ens explica, amb una indignació un xic còmica, que ha trobat una senyora estrangera; que aquesta senyora estrangera se li ha apropat; que li ha demanat cinquanta o seixanta cèntims que necessitava. Aquesta és l'anècdota que ens conta el bloquista. No ens diu si va donar els cinquanta o seixanta cèntims a la pobra dona. Segurament així devia fer-ho, perquè aquest és el deure de tot home bo: socórrer i ajudar el desvalgut. El que passa és que l'anònim bloquista s'ha oblidat d'aquest petit detall, o sigui dir-nos que, efectivament, quan s'innovà de la necessitat de la pobra dona estrangera s'apressà a donar-li la ínfima quantitat que li demanava.

El bloquista es queixa, amb accent patètic, amb veu de jeremiada, de què els estrangers vinguin a augmentar el número de mendicants que — gràcies a les autoritats que creen asils tan confortables, i als ciutadans, que no poden veure un pobre sense fer-li almoïna — gaudim aquí a Barcelona. I es queixa que els pobres estrangers vinguin a fer la competència als pobres nacionals. Sí, vaja: talment com si es tractés d'una indústria.

Al bloquista no l'entristeix que hi hagi pobres; pobres que, per no tenir la sort de poder robar tranquil·lament des de darrera un taulell, han d'anar a demanar caritat als que tenen taulell; pobres que no poden menjar perquè els altres s'ho han menjat tot, i, si els queda alguna cosa, abans que donar-ho, prefereixen que es podreixi; pobres que són trets de per tot arreu com a gossos rabiosos. No, no; això no l'entristeix, o sembla no entristir-lo. Ço que l'indigna — o sembla indignar-lo — és que els pobres demanin caritat, tinguin la insolència, el desvergonyiment, la barra, de demanar; de molestar els pacífics ciutadans que paguen contribució, mengen a l'hora i tenen automòbil.

Hi ha en el bloc d'aquest bloquista anònim un esperit mesquí, baix de sostre, menyspreablement burgès. Blocs així, ni emparant-se en l'anònim, s'haurien de publicar. Per dues raons: perquè no val la pena d'ocupar lloc en un diari important amb notes així, i perquè aquestes notes no són per a enorgullir ningú.

Mentre no n'hi hagi una altra, heu-vos ací la solució a aquest problema de la pobresa: donar, donar, que és un gest més bell, més digne, i més cristià, que el de negar.

VIRAI

A Navasa un caporal de sometents ha amenaçat de mort un pacífic vianant.

Aquests fets odiosos no poden seguir!

Quan se'ls prendrà l'arma a aquests energúmens?

SUGGERÈNCIES

El pintor al camp

i II

Carles Albesa ha deixat els pinzells, la paleta, sobre una petita taula; ha encès un cigar; ha somrigut, escoltant la cançó, graciosament absurda, dels pescadors que, sota el sol, van de la platja al poble:

“...ya no curaràs nunca,
ya no curaràs nunca,
ya no curaaaaaràs nunca,
curesón mío,
de tantu amor!”

Les veus es perden en el matí daurat i blau.

A Carles Albesa un somriure li esqueixa la boca fina. Quan encara el somriure no s'ha fos del tot, Carles Albesa torna a agafar els pinzells, torna a pintar. Què pinta Carles Albesa, quin és l'assumpte del seu quadro? Ço que pinta Carles Albesa gairebé no té assumpte. La pintura d'assumpte, d'argument, ha passat a la història. Per un home que, com Carles Albesa, té un fort temperament de pintor, un acusat temperament d'artista, tot és matèria pintable, tot és assumpte, tot és argument. Fins ço que pinta ara: uns tomàtecs, unes pomes, una ampolla, un tupí, destacant damunt unes blanques tovalles. No és res, veritat? o és ben poca cosa. Una “natura morta” més? No, no: una pintura magnífica, per damunt de tot, en la qual la pintura ho és tot i, sense deixar d'ésser pintura—o precisament per això—, ens descobreix l'ànima delicada i sensible de l'artista. Una “natura morta” que té la gràcia esplèndida de les dels holandesos, però en la qual no hi ha influència ni imitació dels holandesos, sinó una manera pròpia, un temperament personal i moderníssim. Pintura. Però una ànima heroica i fervorosa en aquesta pintura.

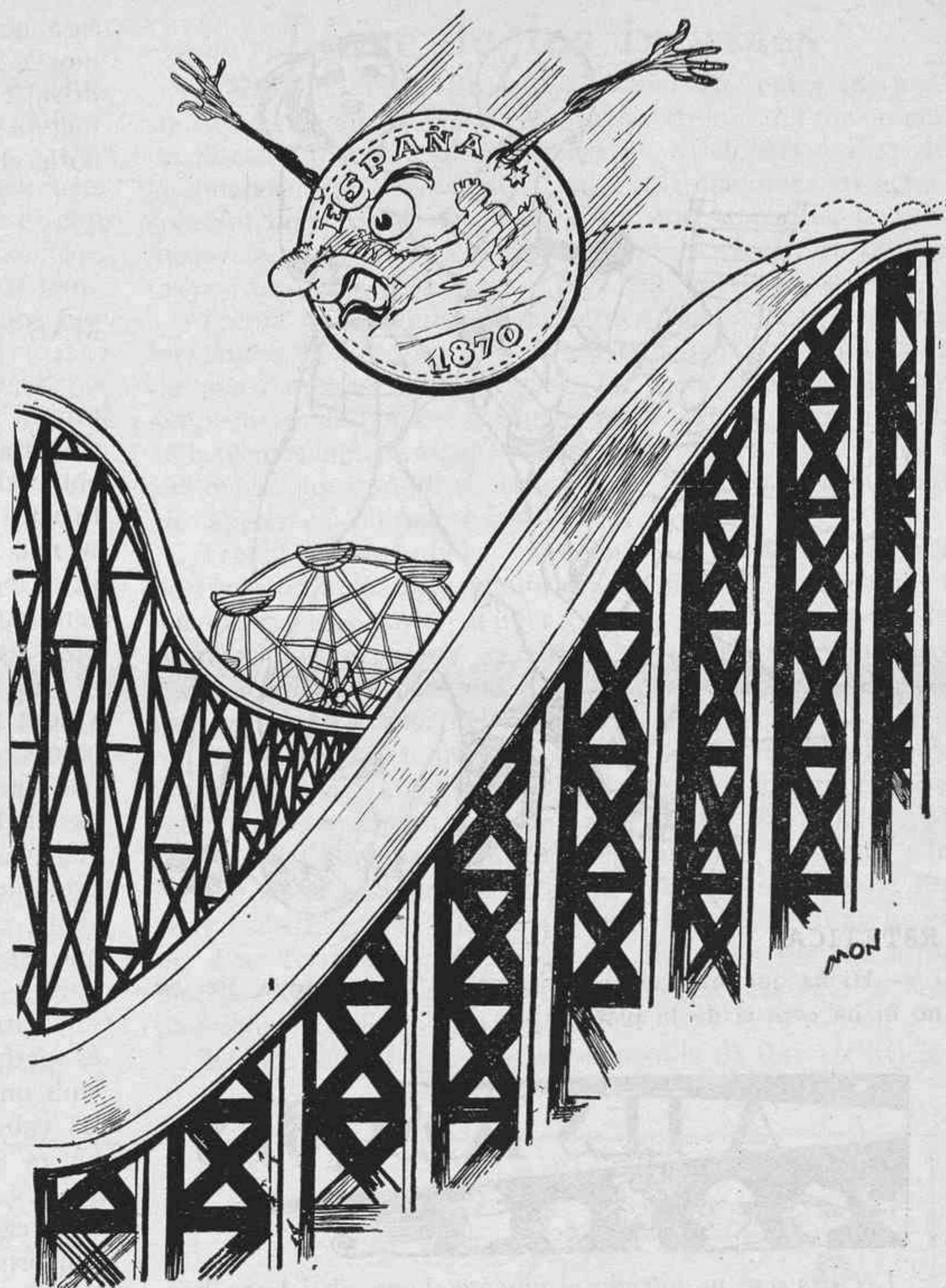
Hi ha, sobretot, en aquesta “natura morta”, uns grisos meravellosos, d'una transparència, d'una finor incomparables.

Carles Albesa té l'obsessió dels grisos, sense que en les pintures llurs dominin, però, les tonalitats grises. No, no: per a vèncer aquests grisos que ell cerca, per a aconseguir-los en tot el seu valor, Carles Albesa els oposa a totes les lluminositats més valentes de la seva pintura. Talment com Goya feia.

Carles Albesa sent una fervorosa devoció per Goya. A mi em sembla admirable aquesta devoció. Velázquez, com exemple, era un pintor que sabia com ningú l'ofici. Goya i el Greco em semblen més genials, més insurrectes.

I a Goya hom l'ha volgut, si no eliminar, treure'l del primer pla, amb l'anècdota de l'època, d'un colorisme fàcil: la maja-duquesa, la Moncloa, el 2 de Maig, etc. I al pintor de Creta, que es reclou a Toledo i pinta tres-centes seixanta-una teles d'assumpte religiós i cinquanta-tres retrats, el menyspreaven Felip II, Pacheco, Giusepe Martínez, el pare Sigüenza.

Els grisos de les pintures de Carles Albesa són una

AL MARICEL PARK

L'atracció d'aquest estiu.

cosa magnífica. Aquests grisos seran la característica de la pintura de Carles Albesa. Si Carles Albesa visqués a París — ja no cal dir-ho: hi viuria triomfant —, un dia ens arribaria un llibre, signat pel crític més sagaç, més lúcid, més subtil, comentant l'obra d'aquest estimat artista, i amb aquest títol: *Charles Albesa ou à la recherche du gris*.

Carles Albesa, com endevinant el meu pensament, deixa de pintar i em mira. I somriu. El somriure li dóna mobilitat al rostre: un rostre d'una morenor encesa, de terra cuita, amb els llavis prims, els ulls d'una negror que té reflexos verdosos, el nas i el mentó agut, el front obert, el cabell negre, llis, oliós, agitanat. He dit agitanat, i, veritablement, quelcom sembla haver-hi en Carles Albesa d'aquesta raça que diu tenir “sang de reis en els palmells de les mans”: una gràcia amable en el gest, una facilitat gran per a l'ensomni i una agilitat extraordinària per a l'acció, una untuositat mellada en el parlar... I un aire de gran senyor, amalgamat amb un tic de facècia, que fa de Carles Albesa l'home capaç de totes les rialles i de les disciplines més severes; l'home que canta cançons d'una caricatura esplèndidament grassa, i que pinta aquestes teles meravelloses en les quals els grisos donen la simfonia de totes les seves gradacions.

LLUÍS CAPDEVILA

ESTETICA

—Hi ha qui prefereix el paisatge de la muntanya. Per mi, no hi ha com el de la platja.

Lectors que us agrada el cinema, bona nit i bona hora. Ja som aquí. Hem donat un passeig per la nostra bella ciutat, hem llegit els cartells de tots els locals "cinètics", i a tot arreu hi hem vist els títols de les cintes que en els llunyans dies d'hivern havien fet patir les damiselles romàntiques i els jovecells romàntics.

Avui, llegir els cartells dels cinemes ja ha deixat d'ésser un problema. Encara, però, n'hi ha que exposen pisarrotes amb els títols escrits a mà, amb caràcters dolents, i plens de faltes d'ortografia. Entre ells n'hi ha que es tenen per cinemes bons, de preus elevats i empresaris massa estalviadors. Prometem passar-ne bugada.

Estem en plena època de les repeses. Tothom va tirant com pot, i malgrat que la gent sent preferència pels banys, excursions i festes a l'aire lliure, hi ha locals força concorreguts. Al·licients? La joventut prefereix suar dintre d'un cine que esternudar a fora. I per això seguim veient plens de públic els locals, amb parelles "dos en uno", mamàs roncant i belleses per l'estil.

Ah, el cinema mut! Ja poden entossudir-se a fer revistes parlades, ja! La joventut vol el mutisme. No li agrada que se la destorbi amb cantarelles quan està atragada bis a bis, donant voltes a la pel·lícula real...

Això no vol dir que les cintes parlades no tinguin èxit. N'han representat de bones i de dolentes; més d'aquestes que d'aquelles. I el públic, malgrat no entendre-hi res, hi ha anat.

Abans de fer punt final per aquesta setmana, permeteu-nos que fem esment del "rècord" que demostra, a

cas nostra, En Maurici Chevalier amb "El desfile de l'amor". Presentació esplèndida, musiqueta fàcil i enganxadora, escenes amb un xic de verdor, és el que ha de tenir una pel·lícula per a aguantar-se en els cartells, si és sonora, cent quinze dies.

D.

Capricis i paradoxes**MASSA COPALTES**

Segurament, el foraster que observés els nostres costums i que fullegés alhora les nostres revistes i diaris, es trobaria una mica estranyat de la desproporció que hi ha entre els barrets de copa que dibuixen els nostres caricaturistes i els que són usats en la nostra vida de relació social. I no em refereixo a desproporció de forma: que ja és lògic que els caricaturistes l'exagerin tant com la seva fantasia els ho permeti. Em refereixo, més que a res, a una desproporció numèrica.

En la nostra burgesia, en efecte, el copalta ha esdevingut un estre rar. Ni en els funerals, ni en els enterraments, per solemnes que siguin — i sembla que els copaltes són fets expressament per aquestes greus i solemnes desfilades —, aconseguim, gairebé mai, de veure'n cap. Gairebé, perquè els nostres copaltes surtin al carrer, és precis que arribin els reis. En canvi, els nostres caricaturistes els fan anar endoina. Burgès que pintin, burgès que els surt cofat amb un copalta. I això, tant si és un burgès solemne, com un burgès en plena xerinxola.

Naturalment, la raó d'això no és cap secret. La raó és perquè tot seguit que contemplem un senyor boterut amb un copalta, ja sabem quins són els fums, quines són les cabòries que s'amaguen sota el seu barret. Però això no és pas gràcies a la suggestió dels caricaturistes. Es gràcies a Santiago Rossinyol, que, amb el seu Senyor Esteve, ens donà una suma de la nostra burgesia. I ja estem conformes en què el Senyor Esteve hagi esdevingut popular. Que el recordem de tant en tant com un símbol; fins, si voleu, en què sigui, per a nosaltres, tot el que és un Mister Pikwik pels anglesos, un Quixot pels castellans. L'heroi de Rossinyol s'ho mereix tot.

Però tant abusem del senyor Esteve i, sobretot, del seu barret, que s'ha convertit en una mena de clixé per als dibuixants. Una manera de sortir de fam i de feina. El caricaturista s'estalvia de recercar les expressions, de donar-nos, amb un tret segur, la psicologia del personatge que dibuixa, fins de trobar-hi, per al peu, una llegenda suggestiva o càustica. El barret de copa ja ho diu tot.

Però, no, senyors; no és així. El barret de copa no fa altra cosa que evocar-nos tot el que ja ens ha dit Santiago Rossinyol. I encara que en el seu heroi hi ha moltes coses perennes, no hi és pas tot el que avui — avui! — cal dir i es pot dir de la nostra burgesia. Si volem satiritzar-la, si volem investir-la, cal que la vegem amb els nostres propis ulls. Cal que en sapiguem sorprendre els seus vicis i defectes en relació amb la vida actual. Cal que siguem creadors, i no copistes.

I cal també ensems perquè la sàtira tingui eficàcia, perquè els seus àcids no esdevinguin xarop de llimona, que la burgesia actual es vegi ben bé reflectida, com en un mirall, en les caricatures. Que el burgès d'avui, que el Senyor Esteve d'avui, compregui ben bé que és d'ell de qui ens riem, que són les seves dèries, els seus defectes actuals, els que fuetegem, i no els d'una disfressa, en la qual potser ni s'hi reconeix.

DOMÈNEC GUANSÉ

L'art i l'artista

¿L'artista fa l'art, o l'art fa l'artista? Heu-vos aquí una qüestió complicada, com aquella de l'ou i la gallina. Però permeteu-me que jo hi digui la meva, en dues parts: Individualment parlant, l'artista fa l'art. Puix quan hom es troba davant la tela i en terres foranes, fa anar el pinzell amb traça de mestre, fa sortir aquelles notes de color, convertides en bell paisatge, que li dona un fons de muntanya encisador, rematat per un tros de cel que és una meravella. Com si tanta bellesa fos un somni, va pintant, i posseït com si diguéssim d'una auto-suggestió, per ell tota la seva activitat humana queda reclosa en aquell tros de tela, que conté tot ço que arrenca de Natura i sembla veritable. Però col·lectivament, més ben dit, en sentit general, després que l'artista ha fet l'art, agafa aquesta pintura acuradament emmarcada, la presenta en una sala expositora, que conté tot el confort necessari per aquests casos. Allí els tècnics en la matèria hi queden bocabadats, davant tanta perfecció; els crítics en fan lloances, i el públic per bé que profà, no deixa de comprendre que tot allò és una cosa molt ben feta. De manera que ja tenim que l'art ha fet l'artista. Puix la fama llur s'escampa arreu com boirina en el firmament; llurs obres tan preuades, augmenten les riques col·leccions dels "amateurs", i també els museus se senten orgullosos de guardar aquell bé de Déu de coses. La fama del pintor ja està assolida; el seu nom fonamentat per sempre; i, quan hagi traspasat, la seva memòria perdurarà en totes les generacions.

Per tot lo esmentat es desprèn que, "l'un fa l'altre, en aquest món".

ERMENGOL PARÉS

L'art de les imatges

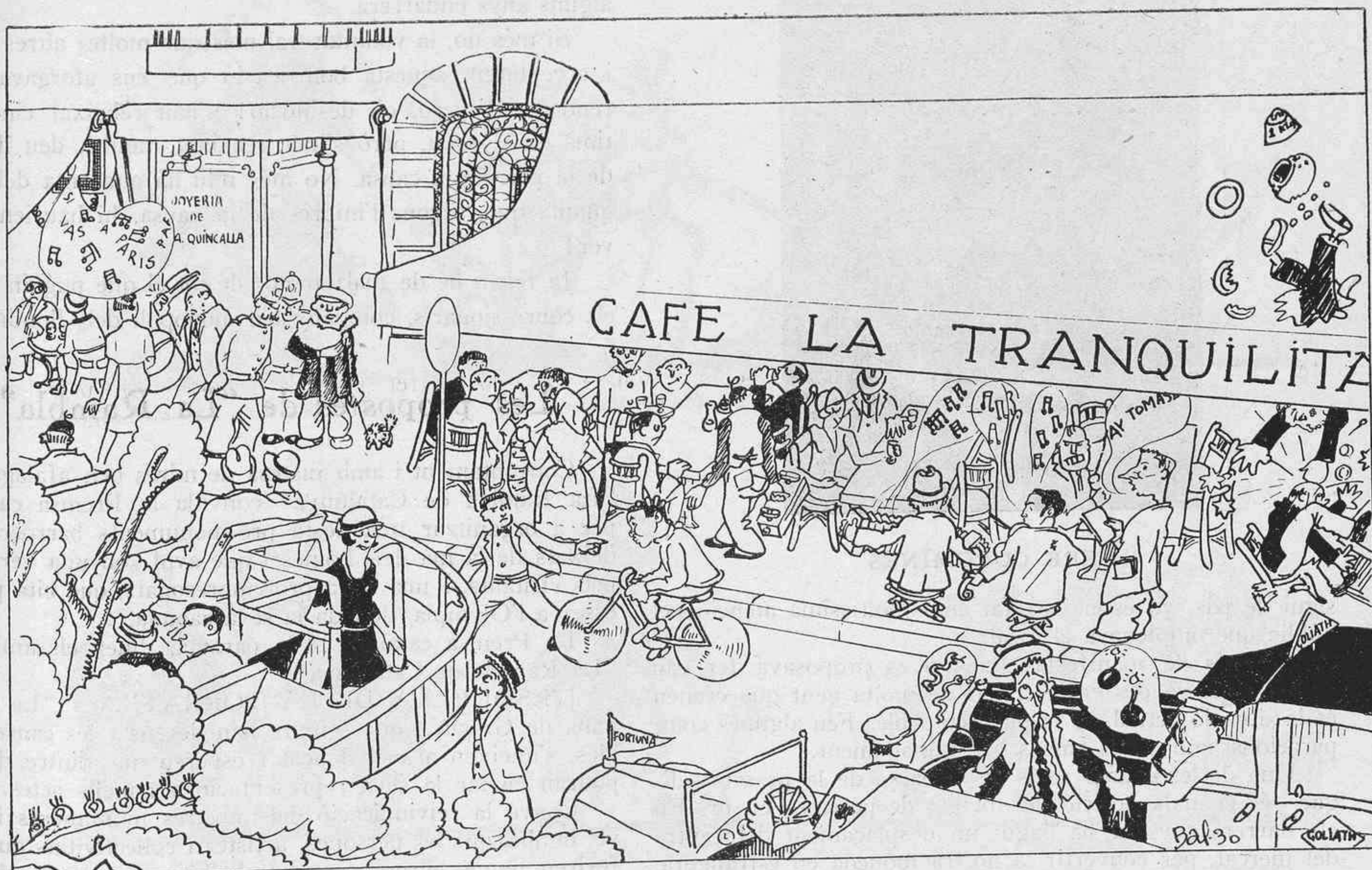
M'han dit que a Barcelona existeixen, entre les persones aficionades a l'art fotogràfic, trenta mil màquines de retratar o més. Sabeu, lectors no aficionats a l'art de les imatges, què representen trenta mil màquines en actiu, sobretot en aquesta època de l'any que la claror, la formosor de les nostres platges i camps permeten enfocar a dreta i esquerra assumptes d'una bellesa incomparable?

Trenta mil màquines representen una revelació de valors entre els aficionats. Sols un tant per cent molt petit de joves no disposen de gust. La resta, malgrat d'ésser simplement aficionats, cerquen, recerquen la nota bella i, amb tècnica més o menys reconeguda, treuen bons clixés i pel·lícules. Bons no en el sentit tècnic de la fotografia, sinó en l'apreciació no massa justa de la paraula.

Trenta mil màquines "amateurs" representen, a casa nostra, una feinada grandiosa pels tallers de revelatge i laboratori. Ens parlen d'unes quantes mils de pessetes de plaques, rotllos, papers, i altres bagatelles del ram. Ens revelen milers de persones ajaçades sobre la sorra o rebolcant-se per la verdor dels boscos...

A Barcelona tenim una "Agrupació fotogràfica de Catalunya" que, malgrat de llur marxa ascendent, és desconeguda per molta part dels aficionats. Es una entitat netament d'aficionats, on en companyonia excellent, s'hi fan els treballs de laboratori i s'hi aprèn la manera de fer bons treballs en l'art de les imatges. No volem citar noms per a no ferir susceptibilitats. Tots els seus socis han estudiat la tècnica de l'art i han concorregut, bastants, a Exposicions estrangeres i nacionals.

Es una entitat que, d'ésser coneguda de tots els aficio-

LES DELICIES DE BARCELONA

Per passar una bona estona, no hi ha com anar a qualsevol terrassa de qualsevol cafè.

nats, a ella acudirien en recerca de dades per a fer millors treballs.

Ara mateix s'ha donat un cas de ben marcat interès en una de les ciutats catalanes: Igualada acaba de fundar la seva "Agrupació Fotogràfica". Amb una exposició demostrativa de fotografies dels diversos sistemes que poden emprar-se per a fer coses dignes i ben fetes, facilitades per l'"Agrupació Fotogràfica de Catalunya", els aficionats d'Igualada han sol·licitat l'ajuda d'aquest apòstol de l'art que es diu doctor Pla i Janini i, amb una conferència d'orientació, han obert els ulls de les dotzenes de joves que a Igualada senten desig de traslladar als clixés i pel·lícules les coses que els seus ulls veuen.

No hi ha que dir que la paraula fàcil del doctor Pla servirà per quelcom als aficionats d'Igualada i, creixent la seva Agrupació, la de Catalunya haurà assolit un dels millors èxits: El d'ensenyar les mil facècies de l'art de les imatges en una contrada de Catalunya, rica en paisatges, bella en diversos conceptes.

DOMÈNEC DIUMENGE

El problema dels canvis

Pere Coromines va donar, divendres darrer, al Foment del Treball Nacional, la seva anunciada conferència, sobre la situació present del canvi internacional a Espanya.

Es sobrerament conegut dels nostres lectors aquell conferenciant i amic nostre, perquè ens proposem presentar-los-el ni elogiar la seva tasca. Valgui la nostra intenció tan sols, de fer un extracte del seu parlament, que, dit

PERE COROMINES

sigui de pas, va ésser escoltat amb moltíssima atenció pel públic que omplenava el local.

Després de manifestar que no es proposava fer cap acte polític, va desfer el criteri de molta gent que creuen és la situació actual, de la plata culpable. Féu algunes comparacions amb altres països ben atinadament.

Una de les causes reals de la baixa de la pesseta—digué—és la mala posició del mercat de pessetes en or. En els darrers anys hi ha hagut un desplaçament del centre del mercat, per convertir la nostra moneda en estrangera, que l'ha tret del nostre país i l'ha portada a Londres.

No volgué que es traguessin suggerències del que ell no ha volgut fer. Digué que la causa és moral, una causa

de desconfiança que ja diran els polítics què és que fa que els capitals fugin. I això ho prova veient com qualsevol notícia fa baixar la pesseta: anuncis de disturbis, discursos, vagues, tot, en fi, la fa baixar, i és l'estat d'alarma, la desconfiança ço que fa emigrar la moneda a l'estranger.

Ací demostrà llur fatiga i digué que el darrer capítol de la seva conferència el donaria dimarts d'aquesta setmana, cosa que no va poder fer per impedir-li-ho una sobtada indisposició.

El senyor Coromines fou aplaudit i felicitat; i ara nosaltres desitgem que l'excellent amic i company pugui, com més aviat millor, donar fi a la seva conferència.

Per aquest viatge...

No fa gaires dies vàrem llegir als diaris una notícia que mig va enlluernar-nos. Deia, no res menys, que des de primer d'aquest mes serien rebaixats els preus d'algunes de les classes de caps de llumins.

Càndids com som, ens ho vàrem creure, i esperàrem que finalitzés la mitja anyada, per veure com la Companyia Arrendatària de Llumins interpretava la rebaixa, la qual ha estat magnífica, com totes les coses que podem esperar d'aquests monopolis abusius que amb tant de desencert campen a la península, sense que ningú es preocupi de posar-los a ratlla.

L'única caps de llumins que s'ha rebaixat de preu ha estat la de quinze cèntims, que torna a costar-ne deu, com alguns anys endarrera.

Si més no, la voluntat val més que moltes altres coses, i acceptàrem aquesta bonificació que ens atorgava l'Arrendatària; però, oh desillusió! S'han rebaixat cinc cèntims en el preu, però s'han rebaixat, també, deu llumins de la pila de la caps. No més n'hi ha quaranta dels cinquanta que, segons l'imprès de la caps, hi haurien d'haver!

Ja fèiem bé de malfiar-nos de tot el que puguin oferir els concessionaris, companyia o monopoli dels llumins!

Les propostes de "La Rambla"

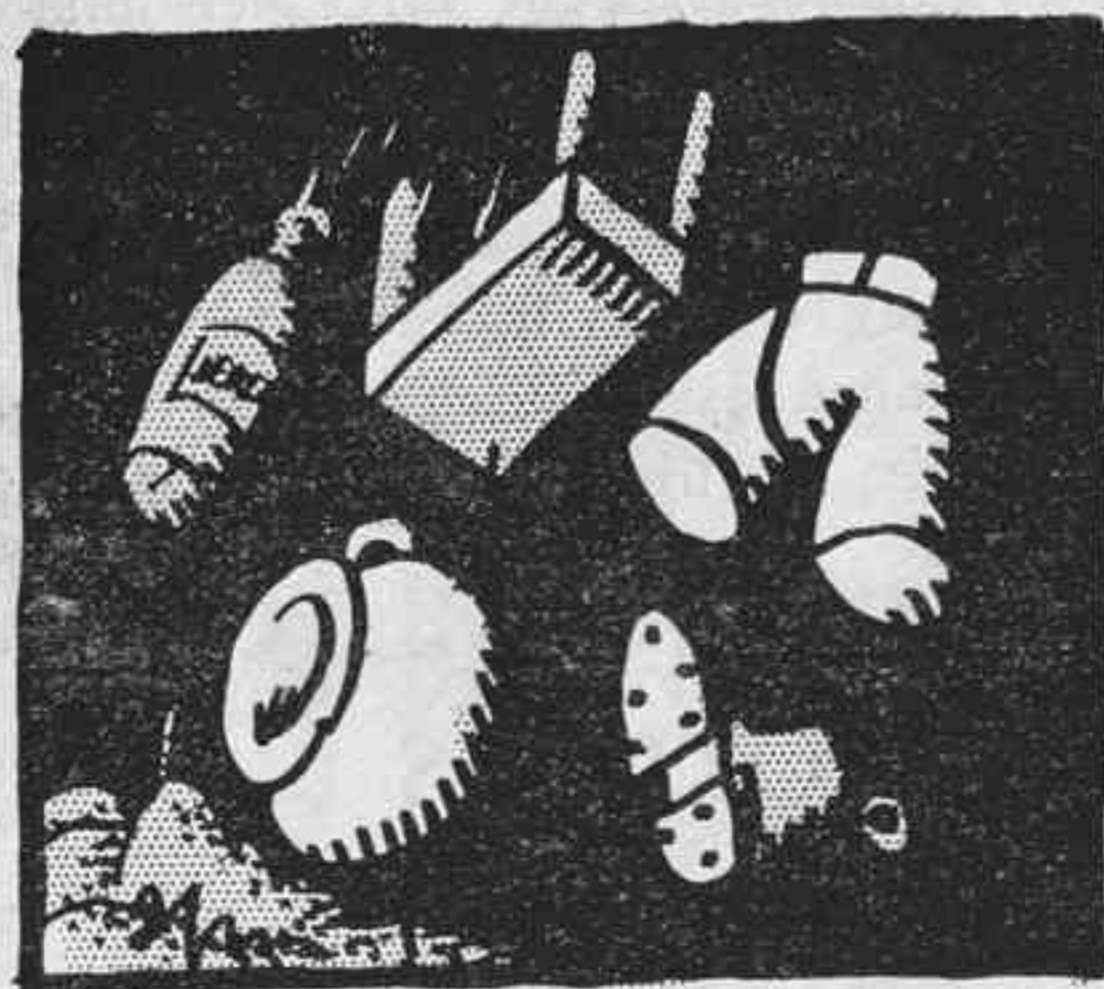
Conjuntament i amb justesa de mires ben afalagadora, "La Rambla de Catalunya" convida la Premsa catalana per a organitzar una festa pro-monuments barroerament deixats de la mà dels homes i que avui són una vergonya pels visitants, i una altra pro-empresonats, que cita podria ésser a l'Olympia, donada la seva cabuda.

La Premsa catalana té la paraula, diuen els amics de "La Rambla de Catalunya".

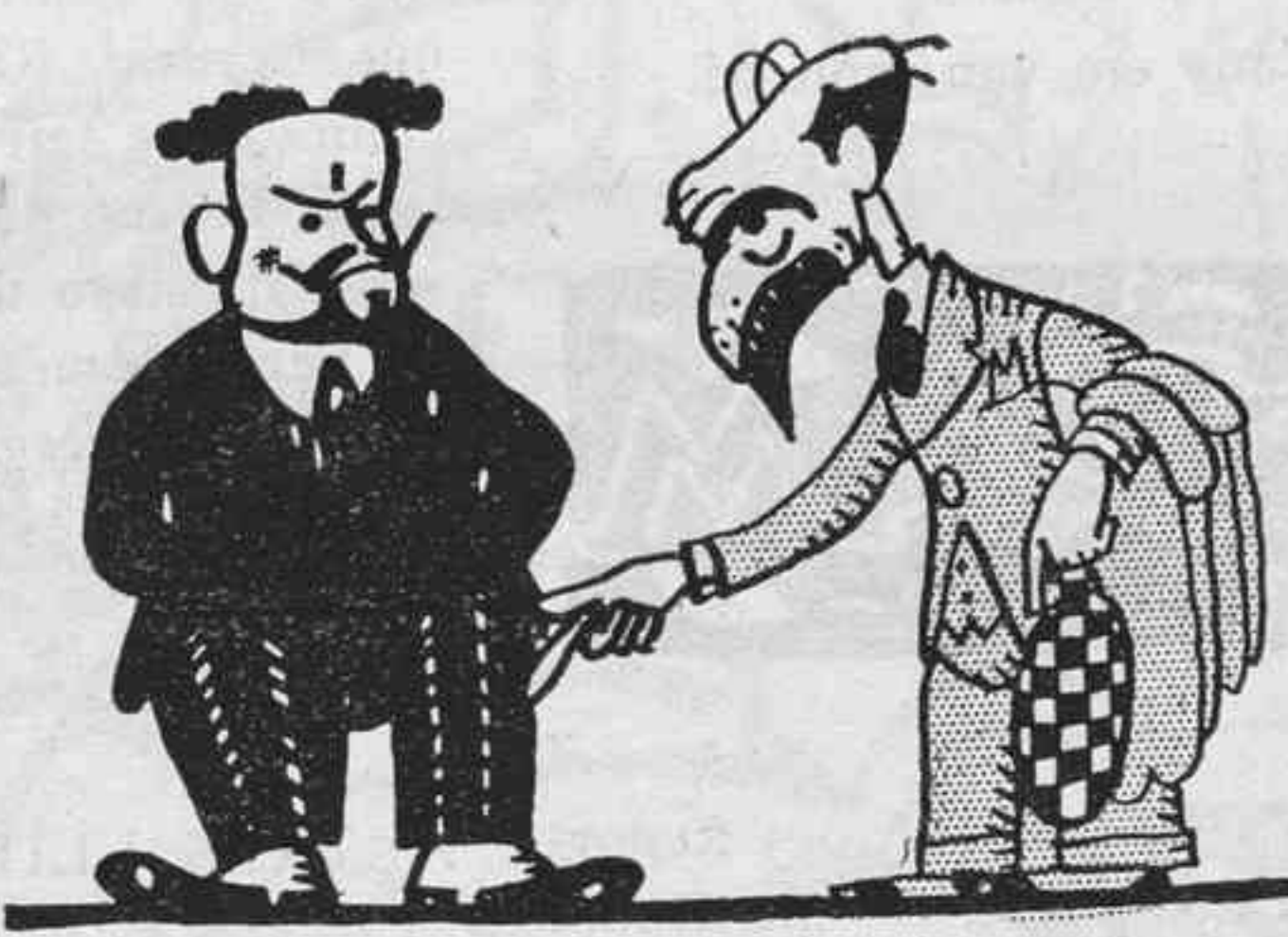
L'ESQUELLA DE LA TORRATXA i "La Campana de Gràcia", que sempre han defensat les causes nobles, s'uneixen al crit llençat i esperen que dintre de poc podran enviar la seva representació a aquells actes.

Convé la reivindicació dels nostres monuments i convé, també, que les persones, artistes i collectivitats que s'oferiren temps enrera per a treballar en un festival pro-empresonats, s'agrupin i, en un dels nostres locals, se celebri un acte humanitari justíssim i que devem als qui encara resten entre reixes o en l'exili.

Records d'una època passada.

—Hem d'anar junts, si volem salvar el país.

—Aquest vestit cada dia em va més bé...

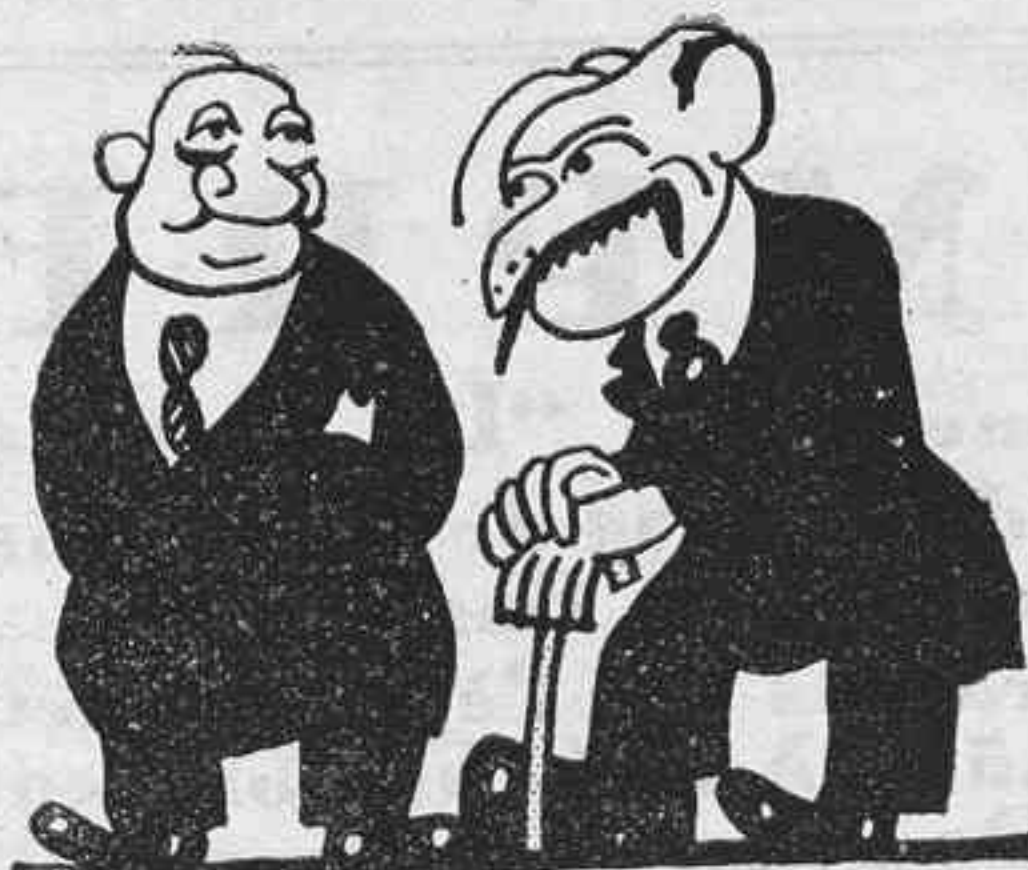
—... i a mi.

L'enternidora concòrdia!

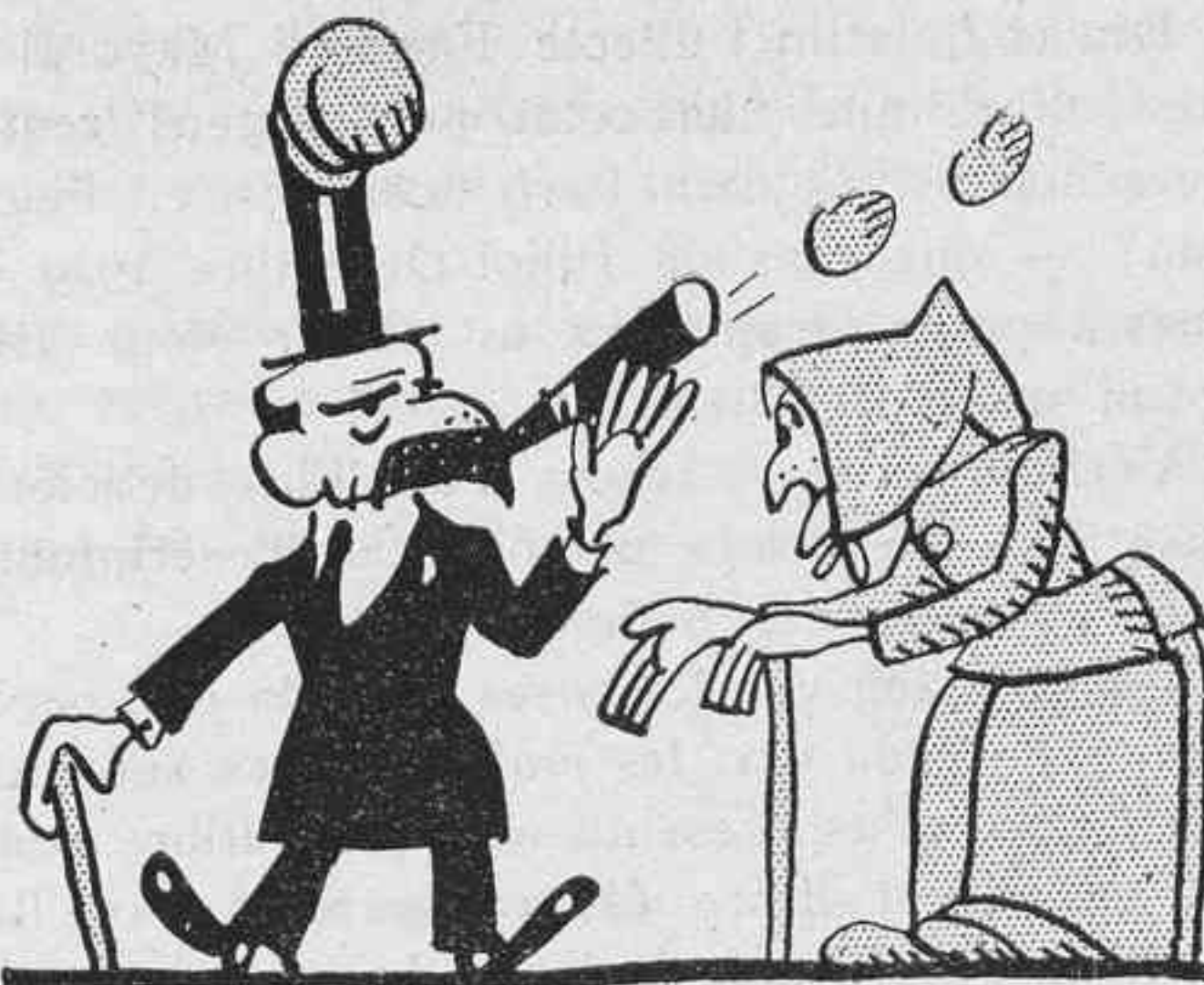
L'enterniment d'ocasió.

—Ara no hauran de passar per damunt del meu cadàver.

—Em sembla que m'hauré d'entornar allà on era.

—I de l'autonomia, què?...
—Ah! l'autonomia... Déu l'empari...

ELS HIGIENISTES

--Jo, ja se sap: els set banys de l'any em van molt bé.

ESTAT ESPANYOL, SOCIETAT ANONIMA. — Reportatge sobre la posició actual del catalanisme. — M. Rubió i Tudurí i N. Mart.

Des de la caiguda de la dictadura, potser des d'un xic abans, sovinteja la publicació de llibres polítics. N'hem llegit de Maura, de Lerroux, de Jiménez Azúa, d'Albornoz, de Marcellí Domingo, de Francesc Cambó. Sense oblidar "Els exiliats de la Dictadura", del nostre Francesc Madrid.

Aquest de "Estat espanyol, Societat Anònima", és un dels més interessants que hem llegit. Interessant per la seva agudesesa, per la seva veritat, per la seva clara percepció. El problema de Catalunya hi és vist d'una manera justa i admirable.

Un dels millors llibres polítics que ha produït la caiguda de la Dictadura és, sens dubte, aquest de M. Rubió i Tudurí i N. Mart.

LLIBRE D'IMATGES, per M. Planas Bach. — Pròleg de J. Farran i Mayoral.

Diu el finíssim i dilecte Farran i Mayoral en el pròleg d'aquest llibre que "ha estat poc o gens remarcat". Ha estat poc remarcat, és cert. Però nosaltres, en llegir-lo en "La Revista" — quaderns de Juliol-Desembre 1929 —, tinguérem per aquesta petita gran obra un sincer elogi. Elogi del que ens sentim molt orgullosos.

Veritablement es tracta d'un llibre deliciós; d'un llibre que acusa una destacada personalitat d'escriptor: d'un llibre que conté incomptables belleses.

Planas Bach veu les coses de cada dia, però no les veu com la gent de cada dia: les embelleix, les subtilitza. Planas Bach, jove i nou, se'ns presenta en aquest llibre com un gran poeta. Tot en aquest llibre és transparent, clar, lluminós, pur. És un llibre que fa olor i claror de matí i que, més que el "faspard de la nit" i els "Petits poemes en prosa", recorda "Les coses que veié la lluna", de Hans Andersen.

Sense que, per això, deixi d'ésser un llibre escrit per un artista personalíssim.

ENCICLOPEDIA GRAFICA

D'aquesta Enciclopèdia — una de les coses més ben orientades que s'han fet a casa nostra — van publicats els fascicles corresponents a "Mitologia grega", "La civilització Maya", "Canaries", "Historia del traje" i "Segovia".

COM VAIG ASSASSINAR GEORGINA, per Domènec Guansé.

Domènec Guansé, escriptor molt estimable, la personalitat literària del qual va afermant-se de dia en dia, ens presenta un nou recull de contes, gènere en el qual excel·leix.

Domènec Guansé se sent atret per les ànimes tèrboles, per les sensualitats malaltisses, per les psicologies morboses. Així pot semblar, a primera vista, que en aquest escriptor català hi ha influències dels novel·listes francesos Jean Lorrain, Rachilde, i fins del castellà Hoyos i Vinent. Però, no: és senzillament que Domènec Guansé se sent atret pels mateixos casos que Lorrain, Rachilde i Hoyos Vinent, que són casos gairebé clínics, que, més que a la literatura, pertanyen a la medicina legal. Per un dels contes — "La rosa vermella" — sembla passar-hi l'ombra de Barbey d'Aureville.

Però Domènec Guansé és un escriptor ben personal, que ha fet, una vegada més, un llibre interessant de debò.

ALPHA

NOTULES

ALTRES LLIBRES REBUTS

"La nit de Vincennes", d'Alfred de Vigny. Traducció d'Eduard Nicol.

"Poemes", d'Ambrosi Carrión.

"La Revista". Gener-Juny de 1930.

"La joia catalana", de Santiago Masferrer i Cantó.

"Resum de geografia de Catalunya", per Pau Vila.

"Tres narracions", d'Alexandre Font.

UNA REEDICIO, UN PROLEG I UN LLIBRE NOU.

Lluís Capdevila ha corregit les galeres de la tercera edició de "Memòries d'un llit de matrimoni", i ha escrit un pròleg per a dita edició, en el que conta, amb l'humorisme personalíssim que el caracteritza, les peripècies sofertes per aquest llibre.

A més a més, ha començat a treballar en "Per Catalunya", obra nova que apareixerà a darrers de setembre.

FLORENCI CORNET.

Florenci Cornet, autor dramàtic ben remarcable, ha publicat un volum de poesies.

COMPREU

dema el número que "La Campana de Gràcia" dedica al 14 de Juliol, diada gloriosa de la presa de la Bastilla.

Porta gravats de l'època i articles de Angel Pestaña, Angel Samblancat, Lluís Capdevila, Domènec de Bellmunt, Francesc Madrid i d'altres.

Es un veritable número extraordinari, però el vendrem al preu dels ordinaris, o sigui a 10 cèntims. Nosaltres ho fem així.

L'ACUDIT DE CADA ANY

El somni d'una nit d'estiu.

RESUM DE TEMPORADA

ROMEÀ

Cal dir-ho francament, sincerament: una pèssima direcció, una desastrosa direcció. Tan desastrosa, que l'empresa—o sigui la direcció a què ens referíem—ha plegat a mitja temporada, passant el teatre a mans del senyor Pérez de Rozas. No podem pas felicitar el senyor Grau pels seus encerts ni per la seva mania—funesta—en voler dirigir.

Hi ha hagut obres, hi ha hagut actors: ço que no hi ha hagut ha estat públic. La temporada ha estat un fracàs. A què és degut això? Nosaltres volem creure que a la manca de direcció, a una intromissió inoportuna en la direcció. I no ens referim pas a la labor de Pius Daví, com a director. Pius Daví ha demostrat a bastament que sap treure tot el partit possible de la seva companyia: recordeu "Els Emigrants", d'Ignasi Iglésies, obra difícilíssima de posar en escena.

Recordem unes quantes obres que mereixien durar en el cartell més temps del que hi varen durar: "L'home que faltava", de Fèlix Gandera; "La sorpresa d'Eva", de Millàs-Rau-

rell; "El crim de Vera Mirtzewa", d'Urbancer. El públic les havia acollit bé, la crítica també. Per què no han durat més al cartell? Perquè hom no les ha sabut defensar. "El carrer", d'Elmer L. Rice, malgrat d'ésser l'obra que més ha donat, podia encara donar més. Els mèrits de l'obra bé ho mereixien.

A més a més, han abundat massa les traduccions. No és que siguem enemics de les traduccions, sobretot quan es tracta d'obres d'un autèntic valor.

Amb artistes del mèrit de Maria Vila, de Pius Daví, de Maria Lluïsa Rodríguez, d'Angela Guart—sense exceptuar els altres, col·locats en una discreta segona fila—, i amb obres com les esmentades, no es comprèn que la temporada hagi resultat tan poc brillant.

Una advertència voldríem fer: si el senyor Grau, empresari de Romea, sent un veritable amor pel teatre, la cosa millor que pot fer és no dedicar-s'hi, no intervenir més que en l'administració. Creiem que fent-ho així les coses anirien d'altra manera.

Iganarel

Les estrenes

NOU

Amb "La dolorosa", de Lorente i mestre Serrano, aquest teatre ha renovat els èxits que, l'un rera l'altre, ve aconseguint aquesta temporada.

Veritablement, al mestre Serrano no se li pot fer més que un retret: el de que sigui tan gandul. Si no fos tan gandul, fóra el primer músic d'Espanya. Tal com sona: el primer músic d'Espanya.

Perquè vegeu que és veritat ço que diem, cal només escoltar la música de "La dolorosa".

El llibre, del senyor Lorente, és discretot. Avui això ja és molt, perquè corre cada ravel!

La interpretació, esplèndida de debò, per part d'Emili Vendrell, Empar Romo i Trini Avelli.

BARCELONA

"La noche loca" és el títol d'una comèdia del senyor Honorè Maura. A nosaltres les comèdies d'aquest senyor—les que ha estrenat fins ara—no ens fan gaire gràcia. Teatre de retall. de refregit, de cosa ja sabuda...

No farem res, senyor Maura! No farem res!

COMIC

Una altra estrena: "Cha-Ca-Chà". I un altre èxit. Aquest teatre està de sort, vaja.

"Cha-Ca-Chà" és una obreta de les que en diuen alegres, signada pels senyors Silva Aramburu i Font de Anta. Un llibre entretingut i graciós; una música fàcil i molt melòdica; unes noies boniques.

Ja no es pot demanar més. I com el públic ho comprèn així, aplaudeix i omple el teatre cada nit.

A. S.

ENTREACTES

"EL JUEU ERRANT"

Sabeu com li diuen a la companyia de revistes Sánchez Reixach-Camarassa?

La companyia d'"El Jueu Errant": perquè cada dos per tres canvia de teatre.

DE PASQUA A PASQUA

Diuen que el senyor Pérez de Rozas, l'any que ve, ja no serà empresari de Romea. N'ha estat des de la primera Pasqua a la segona.

I sembla que el públic, com diuen els castellans, li ha fet la pasqua.

SEMBLA MENTIDA!

Diuen que Ramon Ruicabado i Manuel de Montoliu col·laboren en un vodevil que destinen a l'"Espanyol".

Vaja, que no ens ho acabem de creure!

A LA RAMBLA

Per la Rambla diuen que l'actor Alarma entrarà a Nove-tats; cosa molt encertada.

ANGELA GUART

La senyora Guart sabem que la sollicita una empresa de gran solvència, però no està decidida a deixar el teatre del carrer de l'Hospital.

UN NOU ÈXIT

La Vila i En Daví és possible que no treballin més a Romea, si es realitza la compra d'un gran solar, prop del centre de la ciutat, que un acabalat barceloní vol aixecar-hi un teatre que portarà per nom "Teatre Pitarra".

ELS ÈXITS D'EN SANTPERE

En Sampere no necessita anar a Amèrica per guanyar pessetes; En Sampere l'Amèrica la té a Catalunya, perquè omple cada dia que fa comèdia i guanya els diners a palades. En Sampere es mereix això i molt més, perquè és un gran actor i un home bo com pocs en trobaríem.

A la premsa que tingué la gentilesa de parlar-ne, als molts que per escrit, telèfon i personalment s'han interessat per la salut i el resultat de l'operació feta pel doctor Lluís Frontera al nostre volgut propietari-editor, N'Antoni López, les més corals mercès.

Unes ratlles en aquest periòdic podem demostrar nostre pregon agraïment als amics i al metge que encertadament l'operà i ens estalviaran de contestar a tots plegats. No és cert?

El "jefe" del partit "Acción Nacional" ha visitat el president de la Diputació per a queixar-se-li que sien acomiadats empleats que durant la dictadura varen distingir-se per primoriveristes.

No sabem la resposta del senyor Maluquer, però sí ens plau recordar molt bé a aquell pupí que, si fos veritable la seva queixa, no serien altra cosa que les tornes del que feren ells, en grau superlatiu.

Dos italians volen travessar l'Atlàntic en un flotador, lligat a un transatlàntic per un gros cable.

I de segur que, de nit, pujaran a dormir a coberta.

Nosaltres oferim un premi de tres peles al primer nedador que travessi l'Atlàntic... lligat amb una corda del "Comte Zepelin".

I amb la condició que han d'ésser feixistes.

La pesseta baixa.

La vergonya també.

En canvi, la vermellor a les nostres galtes s'apuja.

S'ha publicat la convocatòria i cartell dels Jocs Florals de Manresa, organitzats per l'"Associació de Dependents de Comerç de Manresa i Comarca".

A més dels tres premis ordinaris, m'hi figuren una trentena més d'extraordinaris, molt llaminers.

Poetes i prosistes, a treballar!

Un boxador, en caure vençut per l'adversari, va badar-se el cap i morí immediatament.

Heu-vos ací una mostra de l'humanitarisme de certs esports que apassionen la joventut.

No valdria més que llegissin i s'instruïssin del que passa pel món?

Aquells vailets que treuen els números de la rifa de Madrid, s'ha descobert que feien trampa.

No mancava més que això!

Els jugadors de la rifa han estat rifats!

S'ha estrenat una sarsuela que porta per títol "La Dolorosa".

La dolorosa és la que estem passant ja fa una colla d'anys.
I que no ve pas el Redemptor.

Ha estat repartit per les terres valencianes un full amarat de consells i notes per a estimar, engrandir, treballar en pro de València.

Acaba la fulla amb un crit de "Visca València" que nosaltres també coregem.

Un diari de Madrid diu que conferenciaren Sánchez-Guerra i Berenguer i que "varen trobar punts de coincidència que fan possible una cordial col·laboració d'ambdós en bé del país".

Doncs, com quedem? I aquells famosos versets del Teatre de la Zarzuela?

Aquest Sánchez-Guerra, però, sempre ens havia fet pudor de cremat!

El "sanyó" Alba s'ha molestat amb "Nosotros", valent setmanari d'esquerres que es publica a Madrid, i s'ha querellat contra dit periòdic.

Felicitem "Nosotros" i acompanyem en el sentiment el senyor Alba... perquè aquest gest seu l'acabarà de fer popular.

Retallem d'un article de Rafael Sánchez-Guerra:

"Los mismos que entonces, cuando el golpe de Estado, aplaudieron entusiasmados las proezas difamatorias de los sediciosos contra el ex-ministro liberal—es refiere a Alba—, ahora, esperanzados y al parecer contritos, se vuelven hacia él,

casi, casi implorantes. Romanones y García Prieto, los dos personajes que le cerraban antes el paso, le ofrecen su apoyo incondicional. Cambó, su principal enemigo de siempre, se convierte en su mejor aliado..."

Sí que s'han fet amics!

L'ex-dictador de Bolívia s'ha queixat amargament de què un home que ha governat tants anys, ara s'hagi d'amagar com un criminal.

Compadim sincerament l'ex-dictador de Bolívia. Bolívia és un país ingrát. Ací també hem tingut la nostra dictadura. Però no s'ha d'amagar ningú.

Ll. R. C. — El seu caire s'adiu més per "La Campana", i allà ho havem passat.

E. P. — En torn de publicació.

P. G. — Us diem el mateix.

M. F. (Vic). — I nosaltres, què voleu que fem? Absteniu-vos de llegir aquell diari, i en paus.

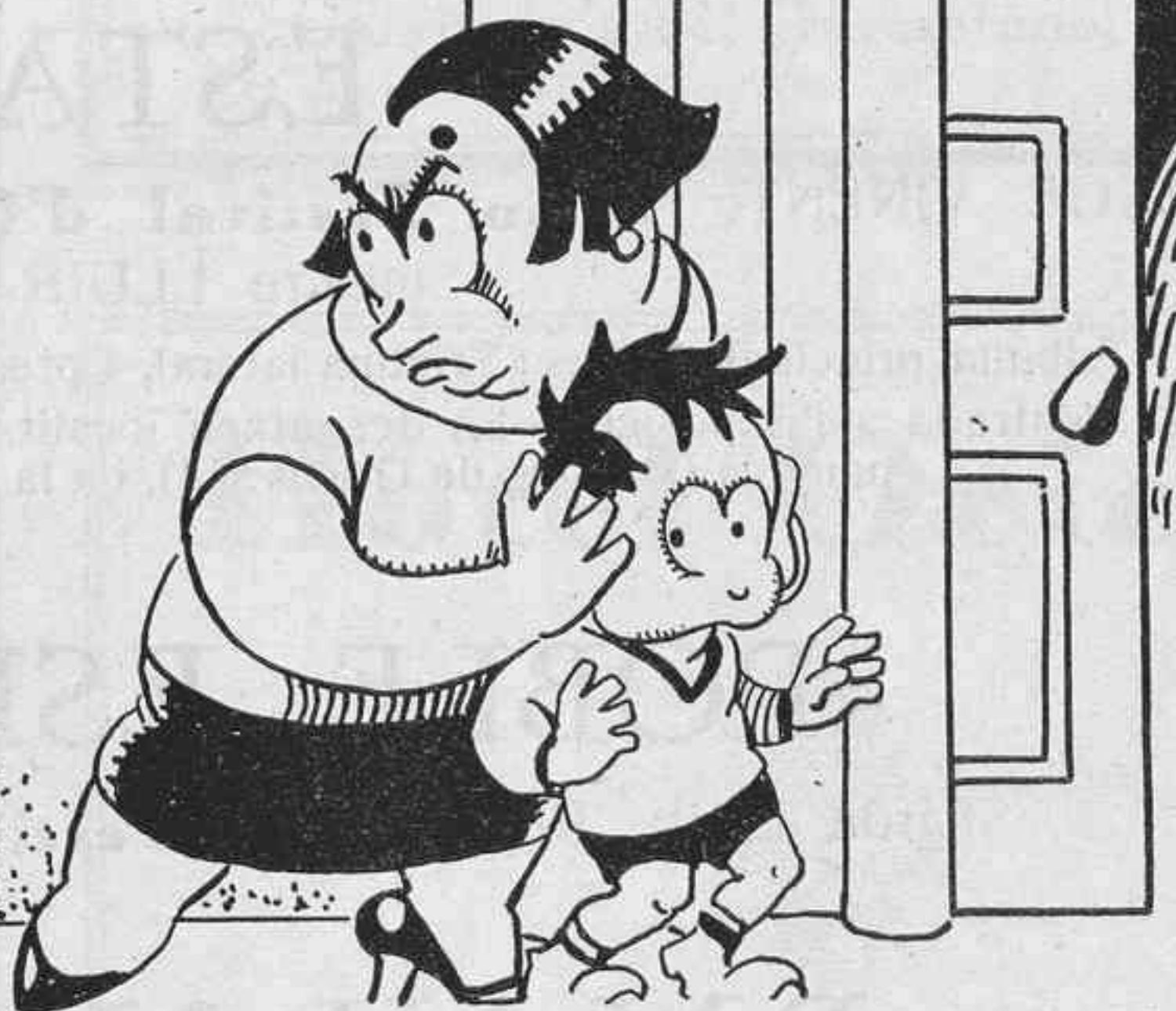
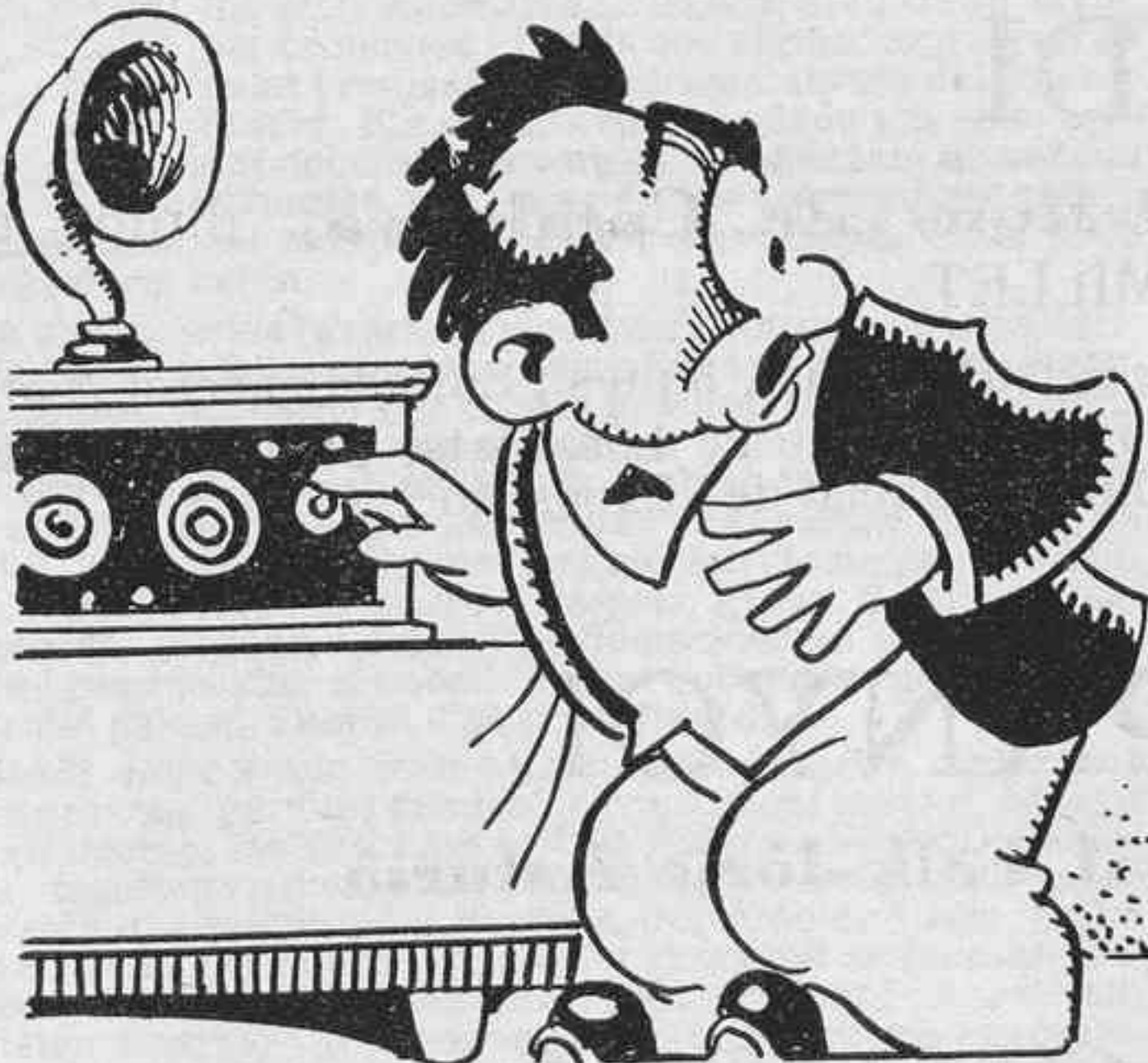
J. A. (Sallent). — Va a "La Campana".

AQUEST NÚMERO HA PASSAT PER LA CENSURA

Imp. L'ESQUELLA i "La Campana", Om, 8, Barcelona

54-

EL QUE ESCOLTEN LES CRIATURES...

—Què passa?

--Lo de sempre... que engegues la ràdio abans que el noi sigui al llit, i després et queixes que sigui tan entremaliat com el "Míliu"!

Exposició de Barcelona 1930

Oberta de les nou del matí a les dues de la matinada
Preu d'entrada al recinte 1,05 pessetes

**Il·luminacions i fonts lluminoses des de la vesprada fins a les nou,
i de dos quarts d'onze fins a dos quarts de dotze de la nit**

PARC D'ATRACCIONS

Obert fins l'hora de tancar l'Exposició

PALAU DE PROJECCIONS

AVUI, DIVENDRES, a un quart d'onze: Segona representació de **Teatre Japonès**

POBLE ESPANYOL

DEMÀ, DISSABTE, tarda i nit: **Gran Festival Folk-lòric Asturià**. Cants i danses típiques, organitzat pel Centre Asturià de Catalunya

PALAU NACIONAL

Representació de l'òpera **AIDA**, pel tenor **Hipòlit Làzaro**

ESTADI

DIUMENGE VINENT: **Gran Festival d'Orfeons de Catalunya**, dirigit pel mestre LLUIS MILLET

PREUS: Tribuna principal, 5 ptes.; Tribuna lateral, 4 ptes.; Seient fix Sud, 3 ptes.; Entrada general, 2 ptes. Compresa l'entrada a l'Exposició.—Es despatxen localitats en el Centre de Localitats, Unió Musical Espanyola (Passeig de Gràcia, 54), i a la Guixeta Oficial de l'Exposició

POBLE ESPANYOL

Tarda i nit: Repetició del **Festival Folk-lòric Asturià**

PALAU NACIONAL

Representació de **LA FAVORITA**, pel tenor **Hipòlit Làzaro**

Col·lecció d'Obres Selectes

Van publicats

LLIBRERIA ESPANYOLA
d'Antoni López

Rambla del Mig, 20
Telèfon núm. 18692
BARCELONA

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites edicions, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter ANTONI LOPEZ, Rambla del Mig, núm. 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem de pèrdues si no es remet, a més, 30 cts. per a certificat. Als responsables se'ls atorguen rebaixes.

- I.—MURGER. **Escenes de la vida bohèmia**, traducció d'E. Lluelles, pròleg de Santiago Rusiñol.
- II.—ROUSSEAU. **Contracte social**, traducció i pròleg de Ramon Vinyes.
- III.—DIDEROT. **La monja**, traducció i pròleg de Lluís Capdevila.
- IV.—SANTIAGO RUSIÑOL. **Coses viscudes**.
- V, VI, VII.—CERVANTES. **Don Quixot de la Mancha**, traducció catalana d'Antoni Bulbena, pròleg de J. Givanel i Mas.
- VIII.—VOLTAIRE. **Diccionari filosòfic**, traducció i tria de Domènec Guansé, pròleg de Gabriel Alomar.

Preu de cada volum, 2,50 pessetes

Demà dissabte número de "La Campana de Gràcia" dedicat al
14 de Juliol, La presa de la Bastilla

VIES URINÀRIES

Impureses de la sang - Debilitat nerviosa

Prou sofrir inútilment de les dites malalties gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinàries: *Blenorragia* (purgacions), amb totes les seves manifestacions, *uretritis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota militar*, etc., de l'home, i *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *uretritis*, *cistitis*, *anexitis*, *flujos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb els **Catxets del Doctor Solvré**. Els malalts es guareixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillós sempre i que neces-

siten sempre la presència del metge, i ningú no s'assabenta de la seva malaltia. Venda 5'50 ptes. caixa.

Impureses de la sang: *Sífilis* (avariosis), *eczemes*, *herpes*, *ulceres vari-coses* (llagues de les cames), *erupcions escrofuloses*, *eritemes*, *acne*, *urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Pindoles depuratives del Dr. Solvré**, que són la medicació depurativa real i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven, augmenten totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent, amb poc temps, totes les úlceres, llagues, grans, floronsos, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundant, no deixant a l'organisme rastre del passat. Venda: 5'50 ptes. flascó.

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polucions nocturnes*, *espermatòria* (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fatiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos de la dona* i totes les manifestacions de la *Neurastènia* o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Gragees potenciàls del Dr. Solvré**. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medul·la i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la joventut, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrema vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. Venda: Pessetes 5'50 el flascó.

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques

NOTA.—Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes. en segells per al franqueig a **Oficines Laboratori Sòkatar**, carrer del Ter, 16, telèfon 544 S. M. Barcelona, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desentrellament, tractament i guariment de les dites malalties.

Els millors discos
són els de

La voz de su amo

Companyia del Gramòfono, S. A. E.

Hotel Oriente

El més ben situat de Barcelona
Cuina de primer ordre
Saló especial per a banquets

Les víctimes de la civilització.

L'últim cotxe de cavalls